

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre . . . . . 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Háromhasá-
bos petitors egyszeri hírde-
tése 30 f. Nyilttér sora 40 f.
**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**
**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**
Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

A drágaság és a kultúra.

Nincs ember, akire napjainkban nyomasztólag ne nehezednék a drágaság. Nincs ember, aki ne tenné fel a kérdést: mi az oka ennek és hová fog ez vezetni? A kérdés nem is indokolatlan, ha tekintetbe vesszük, hogy ma számos cikkért kétszer akkora árt kell fizetni, mint kellett például tizenöt-húsz évvel ezelőtt. A drágaság főokául azt tartják a legtöbben, hogy a munkásnak egyre nagyobb bért kell fizetni. Ezen okoskodás csakhamar circulus vitiosus-szerűvé válik, ha meggondoljuk, hogy a munkás is azért dolgozik nagyobb bérért, mivel a drágaság őt is nyomja. Elvégre a tisztviselő is azért sovárog szüntelen fizetésjavítás után, mivel az árak növekedését elviselni képtelen. Ezek az okok inkább nyers természeti és technikai okok, melyek mindenkivel éreztetik hatalmukat, akivel szemben találják magukat akár faluhelyen, akár városban, akár szegény kunyhóban, akár a gazdagnak palotájában, akár az iparos műhelyében, avagy a tisztviselőnek az irodájában. Mindenkinek meg kell hunyász-kodnia előttük, akár rendes, vagy banketti ebédéről, köznapit, vagy bálit ruhákról kell gondoskodnia. A drágaság a megélhetési viszonyokban olyanféle hatalommá

nőtte ki magát, mint a jognak a fogalma a modern társadalmi s a közéletben. Amaz rabigába hajtotta igényeinket, emez fel-szabadította úri szenvedélyeinket, amelyeket ki kell elégítenünk, mert különben nem tudnánk haladni a kultúra újabb meg újabb szükségletei és vívmányai szülte követelményekkel. Főleg azokkal a követelményekkel, amelyek új mesgyéket jelölnek ki nekünk arra, hogy miképen élvezhetjük a lét javát újabb és vonzóbb, igézőbb formában. Nincs kétség, hogy a hallatlanul fellendült természettudományok amennyire megsokasították ismereteinket, éppen annyira megszorították azokat a módokat, amelyek szerint az élet örömeinek poharát naponkint iparkodunk *kikiüríteni* — zsebünk kárára. Hiszen ma már nem is tudnánk elmenni olyan felolvasásra, bálba, vagy bármilyen mulatságra, amely a technika nem a legmodernebb vívmányai szerint berendezett termekben, szalónokban folyik le. S már nemcsak élvezni, nem, de megérteni sem igen tudunk olyan előadásokat, amelyek tömördek képpel nincsenek illusztrálva. Az ezek nyomán pendante-szerűleg termelt élvhajzásatok áramlatában annyira benne vagyunk már, hogy nem is vesszük észre, miképpen a mulatságok számát azért esik jól megszorítanunk, mert

számukra szebbnél-szebb termekkel s apparátusokkal rendelkezünk, s éppen azért a különféle egyesületek virágzásainak legszebb pompáját az alanyi életköltészetet jelképező mulatságok ambicionálásában mutatják be. Mennyi új meg új, csábító alkalom mértéktelen költekezésre és eladósodásra! Mert hát jótékony mulatságokra elmenni — mondják — minden úriembernek erkölcsi kötelessége.

Íme, ezen a ponton áll elő az egyének, családok, társadalmak ama egyensúlyvesztettsége, amely hanyatt-homlok lebuktatja még a primitivebb kulturának oszlopait is, ha a képességek és tartozások közt a mértéket felforgatja. Hivalkodjunk tehát bármennyire is kulturális haladásunkkal, legyünk nagyra bárhogyan is felvilágosodásunkkal, ha ennek fényénél előbb-utóbb be kell látnunk, hogy az élet anyagi eszközeinktől, erőinktől mennyire kifosztott, be kell látnunk, hogy a sorsunk irányítására hivatott műveltségünk és művelődésünk eszméi nem az életben vannak megtestesítve, hanem csak elméletekbe, a könyvek betűibe betemetve és álmokban elképzelve.

Oda betemetve mindaddig, amíg a tönkretévő költekezésekre kínálkozó anti-kulturális alkalmak kellő korlátok közé nem szorulnak, másrészt amíg nem nyil-

TÁRCA.

Képzőművészetünk fejlődése.

Építészet.

Írta s az Eperjesi Széchenyi-kör nov. 3-iki irodalmi-szakválasztmányi ülésén felolvasta: **Miskovszky Ernő.**

A mult homályából egy hosszú ezredév tekint vissza reánk. Ezer éve, hogy a magyarság mint hazát kereső sascsapat elfoglalta a Kárpátok alját és a négy folyam mellékét, miután diadalmasan leverte az ellene támadó nyers erőket.

Ezer esztendő! Nemzetek sírja, népek temetője! Nagy idő egy nemzet életében, mely testvér, rokon s hűséges jóbarát nélkül, ádáz ellenségektől körülveve, szakadatlan élethalál-küzdelmek árán tartotta fenn magát. A honalapítás tényét és az utána következő idők változatos eseményeit krónikások és történettudósok már többször megörökítették; méltó, hogy töredezett történelmi emlékeinket is megszólaltassuk, melyek közvetlenebb módon bizonyítják elmúlt korszakaink közművelődési viszonyait, mint az irott hagyományok.

Csodálatos és megkapó világ tárul fel előttünk, midőn a történelmi multon elmerengve, művészeti emlékeinket bemutatjuk. A szobrok és a képirás alkotásai megelevenednek, a kövek megszólalnak, mintha varázslatos álm vonulna

el lelki szemeink előtt. Szemünk fénye fussa át a letűnt ezer év nagy távolát, lelkünk képeletét turulmadár szárnyalásának csattogása vigye Pustaszerre, hol egykor Árpád és a párducos törzsfők vérszerződést kötöttek a megszerzett haza fenntartására, letéve ezzel alkotmányunk szilárd alapkövé.

A legendás hősnek, Árpádnak tündöklő alakját véljük látni, midőn az e helyt épült templom romjait mutatjuk be. Szent István apostoli királyunk a kereszténység elterjedése után a hon-szerző dicsőségének emlékezetére emeltette; egykoron a román-stílusú építészet remeke lehetett, ma már csak töredékes romok maradtak fent; boltozott nyílású, omladékos puszta fal, egyik sarkán hatalmas gólyafészekkel, amelyről a néphit még ma is azt tartja, hogy e gólyák még a századok óta ideszokott gólyacsaldának egyes leszármazottjai. Egy másik szájhagyomány szerint a romfaltól néhány lépésnyire álló hatalmas bodzafa még a hét vezér korából való s láthatatlan kezek úgy intézik, hogy e törzsből csak hét sudar emelkedjék az ég felé. Íme, így sarjadzik ki nemzedékről nemzedékre a népmondák fája.

Első apostoli királyunk térítései új korszakot nyitnak meg az építőművészet terén. Gyors egymásutánban épülnek fel a hatalmas püspöki székesegyházak, melyek közül legkiválóbb a székesfehérvári bazilika volt, az árpádházbeli

királyok koronázó- és temetkező-temploma. Története teljesen azonos magával az országéval: sokat pusztították tűzvészek és kegyetlenküli ellenséges hadak.

Pompás műemlék lehetett az 1010-ik évben épült esztergomi bazilika is, mely ugyancsak martaléka lett az évszázadokon keresztül tomboló veszedelmeknek. Néhány márványtöredéken kívül egy 18-ik századbéli kép maradt reánk, mely a bazilika főkapuját, úgynevezett porta speciozáját ábrázolja. Ha ebből és a töredékekből kiegészítve elképzéljük a bazilikát, annak gazdagon aranyozott díszítményeit és a sokszínű márvány s mozaiktól ragyogó hatását, fogalmat szerezhetünk magunknak pompájáról s megértjük, miért említik régi krónikásaink az esztergomi bazilika főkapuját porta speciozának, azaz pompás főkapunak.

A román vallásos építészet az ókeresztény stíusból fejlődött. Szerkezeti jellege a félkörív, mely nemcsak a portáléknál és az ablakoknál talált díszítő alkalmazást, de a boltozatok megalkotásában is, mivel a tömör falazatú épület súlyát oszlopok nem bírták volna el, azért zömök, erőstestű pillérek alkalmaztak a rájuk nehezedő óriási súly fenntartására.

A román építmény jellegzetes sajátosságainak tipikus mintájául vegyük például az esztergomi megyei kisbényi templomot. Igen jellemzők a sisaktetőben végződő kettős tornyok, a félkör-

nak meg az emberekben ezeknek szerényebb igényeiben, munkaszeretében, az anyagi érdekeket természetesen előmozdító józan társulati egyesüléseiben azok az egészséges források, amelyek a megélhetési viszonyok szociális konszolidálása mellett az egyénnek, a társadalomnak kenyerét, életét és sorsát biztosítani képesek... Jelenleg már a szanatóriumokban testi munka végeztetésével gyógyítják az ideg-betegeket... Beh sok bajnak, a drágaság növelésére alkalmas urhatnámságnak lehetne sokoldalú gyógyítója a testi munka a mai nehéz életviszonyok közepette!... Tanuljunk ilyen munkákat is végezni, igényeinket idegeink, egészségünk javára mérsékelni s anyagi érdekeink többirányú előmozdítására szilárd egyesületeket létesíteni! Ez lenne a legszebb kulturális feladat mindnyájunknak!

... Mert fejlődés és haladás az, ami az embernek javára válik, visszafejlődés és hanyatlás, ami annak kárára szolgál...
Dr. Janicssek József.

SZÉCHENYI-KÖR.

Hubay-jubileum. Hubay Jenőnek, a nagy magyar hegedűsnek kettős jubileumát ülték meg tisztelői és barátai: művészi pályafutásának negyvenedik, tanári működésének harmincadik évfordulóját. A bensőségteljes, szép jubiláris ünnepély nov. 3-ikán folyt le a Zeneakadémia dísztermében. A Széchenyi-kört ez ünnepélyen a Kör tiszteleti-tagja, dr. Horváth Ödön közigazg. ítélbíró képviselte, aki lelkes, szívből fakadó beszéddel ünnepelte Hubay Jenőt az Eperjesi Széchenyi-kör nevében. A jubiléus hálás köszönetének adott kifejezést a gyöngéd megemlékezésért.

A Kör első irodalmi estélyét november 3-ikán, vasárnap d. u. 5 órakor tartotta meg. Az estély műsora nagyszámú közönséget vonzott

íves és kis oszlopocskákkal elválasztott ablakok, a fal síkjából kiemelkedő szallagmotivumok: az úgynevezett lizénok, továbbá a félköríves oszlopos galériák, az áttört művű kerékablakok s a főhomlokzat főekessége: a portálé.

Ezek volnának röviden összefoglalva a román építészeti szerkezeti és díszítő elemei, melyek már a rómaiak bazilikáin is megvoltak; azonban az a mód, amellyel a római motivumokat a román ízlés összekombinálta, éppen úgy különbözik a római építészettől, mint a latin nyelvtől az olasz, francia és spanyol nyelvek szelleme s amelyeket közös néven román nyelveknek neveznek. Éppen ezen analogia folytán, amely tehát közöttük és a római építészeti motivumaiból keletkezett művészet között van, ez utóbbit román építészetnek nevezzük.

Igen impozáns románkori műemlék a pécsi székesegyház; helyi magyar sajtósága a tipikus, négy sarkon álló tornya, melynek példáját nem találjuk sehol a külföldön. Itt koronázták meg Salamon királyt s a koronázást követő éjjel a templom leégett. Hosszú ideig tartó felépítése után, a mohácsi vész idején a törökök kezébe került; másfél századig maradt pogány kézen, kik azt istállóknak, majd mecsetnek használták. A múlt század vége felé a régi stílusban, pazar fénytel állították helyre, hogy sokáig tartó varázsálmom után, megifjodva, büszkén, századokat ígérő erővel keljen ki ismét poraiból.

Ugyancsak gazdag díszítésű, arányaiban impozáns alkotás a nagydicsőségű Hunyadiak és Zapo-

a Széchenyi-kör nagytermébe. Az első szám Schwarz Sáriának, a Leányegyesület kedves tagjának a szavata volt. A választmány felkérésére Farkas Imre «Adriai mese» c. versét adta elő, és kellemesen csengő, színező hangjával teljesen kifejezésre juttatta a költemény szépségeit. A szép szavaltat nagy tetszést aratott. Ezután Myskovszky Ernő, budapesti középiskolai tanár, néhai Myskovszky Viktor nagyhírű műtörténésznek a fia, tartott rendkívül vonzó előadást «Képzőművészetünk multja és jelene» címen. Őszinte elismerés illeti meg a magyar-irodalmi választmányt, hogy a hazai képzőművészeti ismeretek terjesztésére ez évben legalább egy előadást gondoskodott. Am még inkább megilleti azért, hogy erre a felolvasásra Myskovszky Ernő ismert nevű kiváló műtörténészt nyerte meg. Az érdeklődésnek nagyságát az előadás iránt legjobban mutatja az a körülmény, hogy ezt a nagyszámú hallgatóság befogadása végett a Széchenyi-kör nagytermében kellett megtartani. A magas nívón álló előadás három szakaszban szólt a hazai építészetről, szobrászatról és festészetéről. Óriási anyag! Mégis a felolvasó oly ügyesen tudta ezt a legjellemzőbb alkotások bemutatásával csoportosítani, hogy a hallgatóság mintegy 150 drb pompás diaposzitiv kép bemutatása mellett összefüggő képet nyert a bazilika, román, csúcsíves, renaissance, felsőmagyarországi renaissance, barokk, rokokó építészeti, illetőleg szobrászati és festészeti stílusról, s hazai művészetünk legfőbb korifeusainak egész gárdája vonult el a legrégebb időktől a legújabb korig a hallgatók lelki szeméi előtt. Sok érdekeset hallottunk kiválóbb sárosmegyei műalkotásainkról is... Még a szecesszióról is esett szó... Csakis az képes a rendkívül szétágazó művészettörténeti ismeretek ily összefoglaló közlésére, aki a művészet óriási birodalmának anyaga felett öntudatosan uralkodni tud. Ezért aztán a szakavatott felolvasó a hallgatóság lelkén is tudott uralkodni, amelynek érdeklődését mindvégig teljesen lekötötte s a közönséget kétségtelenül a vágygal is eltöltötte: vajha ilyen előadásokat minél gyakrabban hallgathatna, hogy azokból hazai művészetünk megbecsülésének javára minél többet okulhatna! Nagyhatású, értékes előadásáért az érdemes felolvasót lelkes éljenzéssel jutalmazta meg a hallgatóközönség.

lyák temetkezéshelye: a gyulafehérvári dóm, amely a pécsihez hasonlóan, pogány római templom romjai felett épült.

Ez a dóm már azok közé a műemlékek közé tartozik, melyeket átmeneti ízlésűeknek nevez a műtörténelem; ezen névvel azokat a román építészeti alkotásokat jelöljük, melyeken a román stílust követő csúcsíves, azaz gotikus ízlés motivumai itt-ott előfordulnak. Igen szép példája az átmeneti ízlésnek a székesegyház, mely a letűnt szép idők emlékeinek és az új nemzedék kegyeletének élő tanújaként impozánsan emelkedik ki az őt környező házak silhouettjéből.

Hazánknak egyik legértékesebb árpádkori műemléke a vas megyei jáki templom. A Franciaországból betelepített bencéseknek a 13-ik század elején, a francia-román stílusnak gotikus elemekkel kevert eme páratlan műemlék világhírét és művészettörténeti értékét főkapuja adja meg. A csúcsíves nyílású oromfalnak lépcsőzetes fülkéiben a Megváltó és az apostolok álló szobrai díszítik, míg a kapu béléstét csodás gazdagságú dekoratív domborművek töltik ki. Ezen, a külföld által méltán irigyelt műalkotás a román művészet tökéletességének legmagasabb fokán áll s könnyen megérthetjük egy kiváló külföldi esztétikusnak elragadtatásában mondott azon szavait, amelyekkel kifejezést adott a párisi világtalálkozó magyar épületcsoportján bemutatott hű másolatának megpillantásakor, hogy: ez egy, köbe zenét faragó kiváló mesternek halhatatlan műalkotása. A romjaiban is impozáns zsámbéki prémontrei

Estélyek.

Az Eperjesi Széchenyi-kör illetékes választmányai az 1912—13. idény estélyeit a következőképp állapították meg:

Zeneestélyek:

1912. november 13.	1913. január hó 22.
« december 27.	« február « 12.
« december 11.	« « « 26.
	« március « 12.

Felolvasások

a) a műveltebb közönség számára:

1912. dec. 4.: dr. Eötvényi Nagy Olivér, jogtanár, Kassa.

1913. jan. 15.: Pohl Ferenc főkéntész, Kassa.
« febr. 5.: dr. Divéky Adorján tanár, Budapest.
« febr. 19.: dr. Dessewffy István, Eperjes.

b) Népakadémiai felolvasások:

1912. november 10-ikén:	dr. Flórián Károly.
« « 17-ikén:	Vöröss Sándor.
« « 24-ikén:	Szémán István.
« december hó 1-jén:	dr. Obetkó Dezső.
« « 8-ikán:	Vujsz János.
« « 15-ikén:	Hulyák Valér.
1913. január hó 19-ikén:	Teltsch Kornél.
« « 26-ikán:	Wick Béla.
« február hó 2-ikén:	Dóbiás Ede.
« « 9-ikén:	Faragó József.
« « 16-ikán:	Pethe Ferenc.
« « 23-ikán:	Jakobei Dezső.

A Kör hangversenyeire a tagok sziveskedjenek tagsági jegyeiket felmutatás céljából minden alkalommal magukkal hozni. A területi tagság ülőhelyre nem jogosít. Vendégjegyeket csakis idegenek kaphatnak. Beiratkozhatni Holénia Béla köri pénztárosnál, Fő-u. 71.

HIREK.

Esetek a mult hétről.

Nem valami új eszméről esik majd néhány szó e cikkünkben. Nem, hanem egy lapunk hasábjain felvetett, sokszor hangoztatott eszmének valóra válásáról: nemzetiségi ifjú-águnknak hazafias irányban való továbbneveléséről.

Nov. 6-ikán történt, hogy néhány — szám szerint öt — ember jött össze, hogy meghányjave-sse, miként lehetne az iskolájukat végzett, magyarul tudó, vagy legalább értő tót gyermekeket a magyar kultúrának megtartani, a magyar nyelvben tovább képezni, vele hazánk, nemzetünk történelmét megismertetni.

tempom Pest megyében fenn hirdeti a szerzetesek celláiból kiinduló kulturának magas fejlettségét. Hiszen a román emlékek építői leginkább a külföldről betelepített szerzetesek voltak: bencések, pálosok, prémontreiek és ciszterciták, kik, bár nem építettek hatalmas, monumentális templomokat, mert rendi szabályaik mindenben, úgy az építésben is szigorú egyszerűséget követeltek, mindamellett nem egy művészi alkotást köszönhetünk nekik, melyek valószínűleg gyöngyei építőművészetünknek.

Magyarország románkorbéli építészeti emlékeinek száma meghaladja a 300-at. Az időnk szabta keretben nem terjeszkedhetünk mindezekre, csak a legkiválóbbakat említsük meg, mint a lébényi, zirczi, pannonhalmi, ócsai, deákii, apátfalvi és aracsai templomokat, melyek hosszú évszázadokra bevilágítják a művészet irányításában oly nagy szerepet vívó szerzetesek művészi tevékenységét.

Az ezután következő korszak, melyet a tatárjárás tett oly szomorúan emlékeztetessé, a csúcsíves, gotikus művészetnek adott helyet.

Az eredetileg Franciaországból, jelesen Saint-Denisből kiindult új ízlést a Németországból IV. Béla királyunk által betelepített flamand gyarmatosok honosították meg nálunk. Legkiválóbb képviselője a kassai székesegyház. A szentté avatott magyarországi Erzsébet tiszteletére 1283-ban épült, minden ízében egységes és harmonikus hatású dómot mértékletes komolyság, matematikai konzekvencia és szigorú törvényes-

Semmi érdemigaz ügyért való. A magyar kultúrtetre hívta.

Az ifjúsági egyrólmár szóltottur ennek az általumének harcosa, hogy az ifjúsálgalmazni fogják, foglalkozhatnékságát erőssé, egatív teheti.

Ezekben a közasképen met. Ezen a kedveltetni az révén a túzóltágeknek stb.

Gyönyörű már mostis nemzeti munkának, hogy néhány község

A csendes kezddött. Tár kezdet minél tereljen a nem

Hazánknak mi népünket akkor teljesítédés hazánk Colbrie Ágost november 4-ik

Egyszerű s a hadvezér rövid ember mozdul mint a paranc a püspök sokdott szóznak er

Az egész műhelyhez, alfehér vászonra volt a festő, a dr. Ósz Bélát, felügyelőjét.

ség jellemzi. E végződő torny minden részleakarna a földkereszténység lását, méltóan melyet a gond

A dóm bekel állunk m köbe vésett és oszlopok csillagboltozatitukusan derengkokon átszűrőkapja a lelkeközelségét érzskepsis, válládenkit, akárm

A székeseg kriptájában al

UHL

KASS

Gyászkoszorú

Disz-gyászko

Képes

Semmi érdek, csupa lelkesedés, a szent, az igaz ügyért való harcolás vágya hozta őket össze. A magyar kultúra szent ügye az, amely őket tette hivatottá.

Az ifjúsági egyesületek alakításának fontosságáról már szólottunk volt lapunk vezető helyén. Ugyanennek az általunk már többször hangoztatott eszmének harcosaiavá szegődtek ők is. Elhatározták, hogy az ifjúsági egyesületek megteremtését szorgalmazni fogják. E körök keretén belül az ifjúság foglalkozhatnék mindavval, ami egy nemzet ifjúságát erősíti, egészségessé, tanulttá s főleg nemzetivé teheti.

Ezekben a körökben tanulna az ifjúság szórazásképpen magyar dalt, magyar zenét, történelmet. Ezen a módon lehetne az ifjúsággal megkedveltetni az egészséges, szabad sportot, s sport révén a tűzoltást, ami elsőrangú érdeke a községeknek stb.

Gyönyörű eszme. S hogy a kis értekezletnek már most is meglegyen az eredménye, hogy a nemzeti munka meginduljon, módját ejtették annak, hogy miként lehetne már a tél folyamán néhány községben Uránia-előadásokat rendezni.

A csendes, feltűnés nélküli nagy munka megkezdődött. Társadmunkától függ, hogy a csendes kezdet minél nagyobb, minél hatalmasabb tábor tereljen a nemzeti munka szolgálatába.

* * *

Hazánknak legnagyobb kincse az ember, ha mi népünket tesszük jobbá, nemesebbé, erősebbé, akkor teljesítjük kötelességünket a legjobban édes hazánk iránt — mondotta dr. Fischer-Colbric Ágost kassai püspök a róm. kath. tanítók november 4-iki közgyűlésén.

Egyszerű szavak voltak ezek, de erősek, mint a hadvezér rövid kommandó-szava, amelyre ezernyi ember mozdul meg. Mert a szó, a gondolat mögött, mint a parancsnok mögött a hadsereg, ott volt a püspök sok-sok jócselekedete, amely a kimondott szónak erőt adott, annak igazát bizonyította.

Az egész tanítógyűlés hasonlított egy festőműhelyhez, ahol gyönyörű képeket festenek a fehér vászonra: a hallgatók lelkébe. A püspök volt a festő, aki egy segédet is hozott magával: dr. Ósz Bélát, Abauj-Tornavármegye segédtanfelügyelőjét.

ség jellemzi. Befejezetlen és barokk sisaktetőben végződő tornya könnyedén emelkedik az ég felé; minden részlete felfelé tör, mintha szabadulni akarna a földtől s érvényre akarná juttatni a kereszténység eszméjét, a hitnek az ég felé szárnyalását, méltóan megkoszorúzva azt a győzelmet, melyet a gondolat a rideg kő felett kivívott.

A dóm belsejét tekintve, megilletődött lélekkel állunk meg az emberi teremtő erőnek e kőbe vésett örök tanúja előtt. A merész ívek és oszlopok mind a magasba törnek, hogy a csillagboltozatba összeolvadva eltűnjenek. A misztikusan derengő varázsfény, mely a festett ablakokon átszűrődik, szárnyakat ad a hitnek, megkapja a lelket, mely a titokteljes végtelenség közelségét érzi s bármit is mondjon a modern szépség, vallásos áhítat érzése száll meg mindenkit, akármiféle hiten imádják az ember Istenét.

A székesegyház értékét fokozza még az, hogy kriptájában alusszák örök álmukat II. Rákóczi

A patronázsról volt szó, arról a nagy, nemes művészetéről, mit tehet a tanító arra nézve, hogy mentől kevesebb gyermeklélek menjen az ő falujában tönkre.

A gyűlés végén még a püspök mondott néhány szót hazánk népéről, amely tele van jó tulajdonsággal, erős tehetséggel s amelyből egyike lehet Európa legkiválóbb népeinek, ha meggyógyítjuk három hibáját: az iszákosságát, a tudatlanságát s a szerveztlenségét. Ennek a három betegségnek orvoslása van letéve a magyar tanítóság, az egész magyar társadalom kezébe.

* * *

Mennyire hasonlít céljában ez a két esemény! Mily magasztos a cél, melynek szolgálatába szegődött a nagygyűlés, s a kis értekezlet! Lehetetlen, hogy a felvetett eszmék ne szerezzenek lelkes harcosokat, akik népünk, nemzetünk jövőjeért síkra ne szálljanak.

Kitüntetés. A király *Desszoffy* Júlia grófnőnek, a közjótékony és patronázs terén tanúsított áldozatkészsége és buzgó tevékenysége elismerésül az I. o. Erzsébet-rendet adományozta.

Új igazgató. A király *Bayer* Róbert, volt eperjesi főgimnáziumi tanárt a mezőkövesdi róm. kath. főgimnázium igazgatójává nevezte ki.

A hadbírói karból. Nov. 1-jétől előléptek: alezredes-hadbíróvá *Paulus* Károly, a kassai hadtest igazságügyi előadója, százados-hadbíróvá dr. *Houis* József a kassai helyőrségi bíróságnál, főhadnagy-hadbíróvá *Schneider* János 34. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy a krakói helyőrségi bírósághoz.

Korányi Antal utóda. A Korányi Antal nagyem ékű bártfai prépost-plébános, pápai praelatus halálával elárvult plébánia betöltése rövid időn belül kerül sorra. A bártfai katolikus hívők kilenc tagú küldöttséget menesztettek *Zsebráczky* Géza, nyársardói plébánoshoz, a NAŠA ZASTAVA szerkesztőjéhez, hogy felkérjék a jelöltség elfogadására. *Zsebráczky* Géza a jelöltséget elfogadta. Megválasztása minden valószínűség szerint egyhangú lesz.

Katonazene minden csütörtökön a Berger-kávéházban — este 9-től 12-ig. Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Ferenc, Zrinyi Ilona, Rákóczi József, továbbá a nagy Bercsényi Miklós, feleségével, valamint a vezérlő fejedelem hú vezérei: Eszterházy Antal és Sibrik Miklós.

A dóm mellett áll a speciális építésű szent Mihály-kápolna, mely nem arányaival, hanem építésének eredetiségével hat: ugyanis a merész szerkezetű toronynak nincs alapja, mivel az a boltozat ívére támaszkodik. s úgy hat, mintha a torony a magasban lebegne.

Kiváló gotikus alkotás a budai Mátyás-templom. Hét század viharai vonultak el felette s nem annyira terjedelme avatja azt a gotika egyik legértékesebb alkotásává, mint inkább arányai s ékítményeinek meglepő finomsága és stíluszerűsége.

A most restaurálás alatt álló eperjesi plébánia-templomon szépen látjuk érvényesülni a csücsíves építész t jellemző tulajdonságait: a szerkezeti sajátosságot és a súlylevezetést. Mivel a kes-

Eljegyzés. Szentmártoni *Szabó* Géza, Sárosvármegye tanfelügyelőjéhez beosztott igazgató eljegyezte *Reigl* Helénkét Kassáról.

Iskolaszentelés. A katolikus tanügynek hosszú évtizedekre kiható magasztos munkáját fogja biztosítani az a monumentális arányú épület, melyet a sárosvármegyei *tarkói* r. k. hitközség nagy áldozattal felépített. *Tarkó* község új iskolaépületét az elmúlt napokban szentelte fel *Pernyik* Endre, c. kanonok, esperes-plébános határos beszéd kíséretében, melyben ismertette a kath. iskola jelentőségét, Isten áldását kérte a hívekre a nagy áldozatért és szolgálatra, erkölcsösségre buzdította az egybegyűlt iskolagyermeket. Az új iskola szervezése, építése *Mathia* Endre *tarkói* plébános buzdításának és kitartó tevékenységének köszönhető. Elismerést érdemelnek egyúttal az illetékes egyházi és közgazgatási tényezők, akik nagyban támogatták, elősegítették az új iskola felépítését. Az épület szép kivitele *Hudy* M. héthársi vállalkozót dicséri, aki már több iskolát épített a vidéken.

Molnár Jenő kölcsönkönyvtárába naponta érkeznek újdonságok.

Koszorú-megváltás. *Fekete* Ferenc, a kir. kath. főgimnázium ny. tanára, volt kartársának, *Gallé* Gábornak koporsójára helyezett koszorú-megváltás címén 10 kor. t küldött a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet «Erzsébet»-árvaházának. Midőn ez összeg átvételét elismerjük, egyszersmind az igazgató-választmány nevében halás köszönetünket is tolmácsoljuk. *Faragó* József, titkár; *Kösch* Ernő, pénztáros.

Porosz-köszén Mikolík Istvánnál.

Török Gyula képei a múcsarnokban.

A budapesti múcsarnoknak ezidei téli tárlatára *Török Gyula* kir. kath. főgimn. rajztanárnak több képét elfogadták. A Képzőművészeti Társulat vezetősége, amely a tárlatot rendező, a művészt a nov. 6-iki bemutatóra meghívta. A fiatal művész-tanár, aki rajztanári rátermettségét a helybeli kir. kath. főgimnázium ifjúsági rajzkiállításain közönségünknek már több ízben bemutatta, mostani újabb sikereiben ismételtén arról tesz tanúságot, hogy a saját alkotásainak országos jellegű elismerést és méltánylást tud szerezni.

keny és hosszú ablakokkal áttört falak sokkal magasabbak, semmint a boltozat óriási súlyának tartására elegendők lennének, a függőleges terhet támasztó ívekkel oldalt vezeti le s az erőteljes támasztó pillérekkel fogja fel. A másik jellemvonása a csücsív, mely a szerkezetet tartó boltív tartóképeségét biztosítja. Az évszázadok bár nem vonultak el felette nyomtalanul, de szerencsére a török által meg nem közelített vidéken lévén, legalább hirmondóul maradt fenn, mintegy kárpótlásul annyi elpusztult fényes emlékeinkért.

Részleteinek kiváló műbecsénél fogva értékes emlékekünk a bártfai szent Egyed-plébaniatemplom. Ennek építésével is kifejezést adott a vallásos lelkesedés, mely a kereszties háborúk idejében az embereket elfogta. Míg a román korszak építészeti szerzetesek voltak, addig a csücsíves művészet korában az építés a világiak kezébe került

(Folyt. köv.)

UHL MATH. virágüzlete Ajánlja a legszebb menyasszonyi bokkrétákat 10 koronától feljebb.

KASSA, Fő-utca 81. szám. Nyoszolyóleány-bokréta 6 kor.-tól feljebb.

Gyászkoszorúk szalaggal és felirattal 10 kor.-tól feljebb. | Sirbokréta 3 kor.-tól feljebb, szalaggal és felirattal 6 kor.-tól feljebb. Disz-gyászkoszorúk „ „ „ 20—30—40 kor. | Megrendelések azonnal lesznek elkészítve és nagy gondnal csomagolva.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld **UHL MATH. virágüzlete, KASSA, Fő-utca 81.** • Telefon 202.

Színházi cukorkák Klein Jenőnél!

Ünnepség a sóvári kaszinóban. A Sóvári Állami Tisztviselők Köre f. évi október hó 31-ikén este társasvacsorával egybekötött nagyszabású és lélekemelő ünnepélyt rendezett *Molcsányi* Ernő, m. kir. erdőtanácsos tiszteletére, azon alkalomból, hogy nevezett, aki általános köztisztviselőknek és közkedveltségnek örvend, aznapon töltötte be közszolgálatának negyvenedik évét. Lelkiismeretes és odaadó munkásságban eltöltött hosszú negyven esztendő nehéz fáradaalma nem látszott meg ez este a mindig vígkedélyű, friss egészségben levő ünnepeleten, s meghatottan, nemes szereténységgel fogadta azt az őszinte szívekből fakadt ovációt, amely hivatalársai s az egybegyűlt díszes közönség részéről érte. Az est fényét emelte a díszes hölgykoszorú, melyet ama nagy szimpátia font a jubiláns köré, melyet Molcsányi Ernő sóvári tartózkodása alatt egyéniségével kiérdemelt magának.

Élőhal állandóan kapható *Schnitzer* Samu-nál, Fő-utca 97. sz. alatt; telefon 149.

A kurói plébánia felszentelése. Kuró községben az újonnan felépített plébániaépületet október 31-ikén, nagyszámú papság segédlete mellett *Gojdi* István czigellkai lelkész ünnepélyesen felszentelte, amelynek befejeztével Petricskó Illés kurói lelkész nagy ebédet adott.

Hajfonatok, hajbetétek *Bilich* Ferenc színházi fodrásznál, Eperjes, Fő-u. 63. Vágott és kifésült hajat vesz.

Elmennek a honvédeink. Városunk okt. 26-ikán tartott rendkívüli közgyűlésének határozatából kifolyólag nov. 8-ikán d. e. 11 órakor küldöttség járt báró Hazay Samu honvédelmi miniszternél, hogy utolsó kísérletet tegyen arra nézve, hogy a honvéd-zászlóalj továbbra is nálunk maradjon állomáson. A küldöttség tagjai voltak: báró Ghillány Imre, Tahy József, Szepesházy Imre, Szinyei Merse Félix, Faragó József, Magyar József, dr. Mikler Károly, dr. Flórián Károly, dr. Obetkó Dezső, Holénia Béla. A miniszter a küldöttségnek adott válaszában kifejtette, hogy lehetetlen az elhatározáson már változtatni, a honvédzászlóalj március 1-jével Budára költözik. Rekompenciaképpen azonban megígérte a miniszter, hogy mihelyt a város felépíti a tűzértség céljaira szolgáló kaszárnyát, a 3-ik tűzérzredet megkapja, ami 1914. év folyamán már megtörténhetik. Megígérte egyúttal, hogy minden tőle telhetőt el fog követni arra nézve, hogy jövőben a tűzértségi és gyalogsági önkéntesiskolák városunkban legyenek. Faragó József, dr. Mikler Károly köszönetüket fejezték ki a miniszternek a várossal szemben tanúsított jóakarataért.

Ha kávára gondol — gondoljon *Kunra*!

Tanítógyűlés. A Sárosvármegyei Róm. Kath. Népevelők Egyesülete nov. 4-ikén Eperjesen, a Rákóczi Kath. Kör nagytermében tartotta rendezési közgyűlését, melyen a tagok jelentékeny számban vettek részt. Megjelent a gyűlésen az egyházmegye főpapja, dr. *Fischer-Colbrie* Ágost megyés-püspök is, továbbá a vármegye főispánja, alispánja, a vármegyei kir. tanfelügyelő, és még számos egyházi és világi vendég. A gyűlés kimagasló pontja volt dr. *Ósz* Béla abaúj-tornavármegyei kir. segédtanfelügyelő előadása a Patronage-ról. Az indítványok során határozatba ment, hogy a várm. hivatalos tanügyi közlönyt, a MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁST a vármegye valamennyi róm. kath. el. iskolája is járassa és hogy a külsőben levő tanítói fizetésrendezést illetően, az állami tanítókéhoz azonos fizetésben való részesítést kérnek. A gyűlés után ugyancsak a Rákóczi-körben közösebbé vált, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Igyunk Sztatvini-vizet! Ezen víz üdít, gyógyít és a legolcsóbb természetes ásványvíz!

Adomány. *Pernyik* Endre c. kanonok, esperes-plébános a Gyermekkorháznak, a Szent József Gyermekotthonnak és a Katolikus Patronáznak 100—100 koronát adományozott.

Friss dunai halakra előjegyzéseket elfogad *Schnitzer* Samu, Fő-utca 97. sz.; telefon 149.

Gyermek-szinelőadás. Nov. 6-ikán rendezte az Eperjesi Széchenyi-kör Eperjesen a szin-társulat által a második szinelőadást a falusi iskolásgyermekek részére. Az előadás iránt a kijelölt községekben oly érdeklődés nyilvánult meg, hogy azokból, a kissé kellemetlen idő dacára is annyi nyermek jött be, hogy a szinkört teljesen betöltötték. Ezen második előadáson is a «János vitéz» adatott elő. A harmadik és utolsó ily előadás nov. 13-ikán lesz, melyre természetesen megint más községekből jöhetnek be a gyermekek.

Az elismert legjobb elsőrendű gyártmányú cipő, kalap, nyakkendő és fehérnemű nagy választékban kizárólag csak *Goldberger* Henrik cipőkirálynál kapható.

Tartalékos tisztek bemutatkozása. A szokásos bemutatkozás az idén az illetékes hadkiegészítőparancsnokságoknál nov. 4-ikén délelőtt 9 órakor volt. Téli díszruhában, szolgálati övvel, nyitott köpenyben jelentek meg a tartalékos tisztek.

A kisszebeni ág. hitv. ev. gyámintézet *Nőegylet* nov. 16-ikán, szombaton este 8 órakor az ottani tornacsarnokban, saját alapja javára, Maurer Irma, Csengey Gusztáv, Herédy Sz. Imre és helybeli műkedvelők közreműködésével, táncmulatsággal egybekötött jótékony célú *hangversenyt* rendez. Belépődíj 2 kor., állóhely 1 kor., diákjegy 50 fill. Jegyek elővélthetők *Freudenfeld* Ferenc gyógyszerárában. Felülfizetéseket köszönettel fogadják és hirtalpig nyugtáznak. A hangversenyt követő táncmulatság a városháza termeiben lesz. Külön meg hívót nem küldenek szét. A hangverseny műsorát az estélyen osztják szét.

Félárban kaphatók Sziklai divat-üzletben, Fő utca 107.: bársonyok, plüszök, ponzsok 70 fill., messalén, taft-selymek 1 kor. 20 fill. méterenként, ötrétű gallér 34 fill., kézelő 50 fill., nyakkendők, gallérvédők 50 fill., bélelt bőrkezttyűk 1 kor. 90 fill., lüster gyermek- és női-kötények 2—2 kor. 40 fill., fűzők 1 kor. 50 fillertől felfelé, és az összes divatárúk és szabókellekek. Tessék meggyőződni! Vásárlás nem kötelező!

A népkönyha f. évben november 27-ikén kezd meg áldásos működését, melyre ezidén, amikor a tél oly korán állott be, fokozott mértékben van szükség. A népkönyha vezetőségét máris számos szegény éhező ostromolja, hogy helyet biztosítson magának a népkönyhában, hogy mégis könnyebben vívhasa meg küzdelmét a tél kegyetlensége ellen. Sajnos, a népkönyha a nagyközönség kellő támogatása következtében és rá évről-évre nagyobb mértékben háruló kötelezettségek folytán nincsen abban a helyzetben, hogy korlátlan számban lássa el az arra szoruló éhezőket. Nagy terheinek könnyebírtését kérte a város tanácsánál is, a sok megürülő városi épületben lakást, vagy az évi segélynémi felemelését kérő folyamodványa eredménytelen maradt. A vezetőség mégis arra törekszik, hogy minél eredményesebben működhessék, és lehetőleg mindenkit elláthasson, aki rászorult, hogy a népkönyha emberbaráti jótéteményét igénybevegye. Ez indította az elnökséget arra, hogy nov. 23-ikán a népkönyha javára *teaestélyt* rendezzen ezidén is, hogy annak anyagi eredményével hivatásának hathatósabban megfeleljen. Reméljük, hogy a közönség a *valóban jótékony célra* való tekintettel, nagy számban fog résztvenni a teaestélyen, mely különben sem fogja kelletlenül nagyobb mértékben a közönség áldozatkészségét igénybevenni. A szokásban volt pezsgőelárústitás, sorsjátékok és más elárústitások, melyek a közönséget túlságos mértékben vették igénybe, ezúttal elmaradnak, de gondoskodás tör-

tént arról, hogy minden meglegyen a közönség szórakoztatására és arra, hogy a teaestély megállapodott jó hírnevén most se essék csorba.

Légelzáró vatta-hengerek különféle vastagságban kaphatók *Theiss* Armin újonnan berendezett gyermekjáték-, sportcikkek és hangszerek üzletében Eperjesen, Fő-utca 36

Könyv-és zeneműújdonosságok Molnár Jenőnél raktáron vannak.

Köszönetnyilvánítás. Az Eperjesi Kath. Legényegyesület október 27-ikén megtartott őszi mulatsága alkalmával a könyvtár-alap javára a következő felülfizetések történtek: *Zaborovszky* Béla 10 kor., *Magyar* József és *Hanzély* Pál 5—5 kor., *Kassay* István 3 kor., *Kóch* Tivadar 2 kor., 80 fill., *Paskovits* Ferenc, *Wick* Béla és *Márkus* Károly 2—2 kor., *Szétsényi* Gyula 1 kor. 80 fill., *N. N.* 1 kor. 60 fill., *Zelényi* Menyhért, *Pollák* József, *Villecz* István és *N. N.* 80—80 fillér, *Augusztinyi* József és *N. N.* 40—40 fill. A szives felülfizetésekért az egyesület ezúton is hálás köszönetét nyilvánítja.

Balesetek. *Lizits* és *Poio*czek építési vállalkozó cég alkalmazottja, *Visnyei* János napszámos egyik társával famunkát végzett. Társa munkaközben a balta fokával rávágott társa ujjára. — *Danis* Sándor eperjesi kerékgyártó bejelentette a rendőrségen, hogy *Bednár* János nevű tanonca munkaközben baltával balkezefejét megvágta.

Friss balatoni fogasok, valamint különféle *dunai halak* minden *csütörtökön* és *pénteken* kaphatók *Kun* Sándor csemegé- és halüzletében. Telefonszám 137.

Kedélyes ügynök. A «North British» biztosító-társaság *Markovics* Nándor felsőodori 24-éves «bocher» t választotta ügynökéül. A pénzbeszedést azonban nem bírta reá, sőt üzletfeleit instrukcióval látta el, hogy a pénzt a küldött befizetési lapon küldjék be közvetlenül. *Markovics* azonban rávette a hiszékeny tót népet arra, hogy a biztosítási díjakat neki fizessék meg, evvel «megspórolják» a postaköltségeket. S ők tényleg meg is spórolták, mert közvetlenül nála fizették be a biztosítási díjakat. A szabálytalanság azonban kiderült s midőn az igazgatóság kérdőre vonta, azt válaszolta, hogy ő igenis felvette a díjakat, azokról szabályszerű nyugtákat is adott, de a felszedett díjakat nem hajlandó beszolgáltatni, mert neki útiköltségre van szüksége, hogy elérje álmai eldorádóját, Amerika partjait. Nem hazudott. Csakugyan hajóra szállt s átvitorlázott jobb hazába.

Számtalan esetben nyert beigazolást azon tény, hogy keletkező tüzeseteknél a MINIMAX-tűzoltókészülék igen nagy károktól mentette meg azok tulajdonosait, miért is ajánljuk azt szeszgyárok és malomtulajdonosok szives figyelmébe. Próbáolást bármikor készséggel rendezünk. Egyedüli raktár Sáros megyében Luchs Ede és Társa cégnél Eperjesen.

Elveszett. *Piller* Margit a vasárnap délutáni előadás idején láncalakú, Mária-éremmel ellátott arany-karkötőjét elvesztette. — *Kvaszni* Anna cseléd a Szebeni-úton elvesztett 10 kor. készpénzt.

A villamos-szikra sebesültje. Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság szerelője, *Szedlák* László Alsósebesen csillárt szerelt. Szerelés közben a vezetékek között rövidzárlat támadt, minek következtében egy elszálló izzó szikra a szerelő jobbszemébe esett s azt megsértette. A sérülés jelentéktelen s csak néhány napi gyógyulást igényel.

Betörés. A bártfamihályói áll. el. iskolai tanítónőnek az iskolaépületben levő lakásába nov. 1-jén éjjel, távolléte alatt betörték. A betörő a lakásszoba négy ablaktábláját betörve jutott a lakásba, ahol mindent széjjeldobált, ami arra vall, hogy pénzt keresett; mivel nem talált, megelégedett egy téli kendővel s egy aranylánccal. Értesülésünk szerint a tettesnek már nyomában vannak.

Legdivato szít *Ildi* Rózs.

Eltűnt. *C* jelentette a hét felesége, *Timko* távozott hazul nappal később leírása a követ termetű, fekete fekete szoknya, szolgabíró nyo

Lopás. *S* tett a rendőrs onnan fehérne indította a nyo

Külső ha czúzos és kösz dások a *Moll* biztos sikerrel, naponként utá és kir. udv. sz. A vidéki gyóg sekben határoz az ő gyári jely

Rablás. *I* zabijánai lakos városból. A cs szepesmegyei, galiciai napszár elébe álltak s teperték, majd kirabolták. Tíz csendőr-járőr tatta s átadta

Az 1913 szerdával kezd holdfogyatkoz a *Vénus*. A fa 7-ikétől februá korán lesz, má 11-ikén. *Vizk* május 1-jére, *V* asszony péntek ünnepe hétfői húsvétja öt hé katolikusoké,

S Az elmúlt az eddigieknél nak lehet tula szinre. Nagyot előadása is. B érdeklődést tu den másnál. *I*

A jövő hé sokkal tarkítj párisi *Folies* nek fel vasár és hétfőn «Év

Az elmúlt számolunk be

Szombaton jának volt a *Beleznay* Marg

Kicsin

A természet mert ha ideális nyiben anyai g vakkal ruházta durva erőszak sűjtja majd ala a legrettenetese hogy a porból tessé. És bár hogyan védeke csak kevésé szó, hogy a b Szerencsére könnyen megfé mányozza a terr hatását és tiko sebb órában r amelyekkel az

Színházi cukorkák Klein Jenőnél!

Ünnepség a sóvári kaszinóban. A Sóvári Állami Tisztviselők Köre f. évi október hó 31-ikén este társasvacsorával egybekötött nagyszabású és lélekemelő ünnepélyt rendezett *Molcsányi* Ernő, m. kir. erdőtanácsos tiszteletére, azon alkalomból, hogy nevezett, aki általános köztisztviselőknek és közkezdveltségnek örvend, aznapon töltötte be közszolgálatának negyvenedik évét. Leikiismeretes és odaadó munkásságban eltöltött hosszú negyven esztendő nehéz fáradalma nem látszott meg ez este a mindig vígkedélyű, friss egészségben levő ünnepelten, s meghatottan, nemes szereténységgel fogadta azt az őszinte szivekből fakadt ovációt, amely hivatalársai s az egybegyűlt díszes közönség részéről érte. Az est fényét emelte a díszes hölgykoszorú, melyet ama nagy szimpátia font a jubiláns köré, melyet Molcsányi Ernő sóvári tartózkodása alatt egyéniségével kiérdemelt magának.

Élőhal állandóan kapható *Schnitzer* Samu-nál, Fő-utca 97. sz. alatt; telefon 149.

A kurói plébánia felszentelése. Kuró községben az újonnan felépített plébániaépületet október 31-ikén, nagyszámú papság segédlete mellett *Gojdi* István cigyelkai lelkész ünnepélyesen felszentelte, amelynek befejeztével Petricskó Illés kurói lelkész nagy ebédet adott.

Hajfonatok, hajbetétek *Bilich* Ferenc színházi fodrásznál, Eperjes, Fő-u. 63. Vágott és kifésült hajat vesz.

Elmennek a honvédeink. Városunk okt. 26-ikán tartott rendkívüli közgyűlésének határozatából kifolyólag nov. 8-ikán d. e. 11 órakor küldöttség járt báró Hazay Samu honvédelmi miniszternél, hogy utolsó kísérletet tegyen arra nézve, hogy a honvéd-zászlóalj továbbra is nálunk maradjon állomáson. A küldöttség tagjai voltak: báró Ghillány Imre, Tahy József, Szepesházy Imre, Szinyei Merse Félix, Faragó József, Magyar József, dr. Mikler Károly, dr. Flórián Károly, dr. Obetkó Dezső, Holénia Béla. A miniszter a küldöttségnek adott válaszában kifejtette, hogy lehetetlen az elhatározáson már változtatni, a honvédzászlóalj március 1-jével Budára költözik. Rekompensációképpen azonban megígérte a miniszter, hogy mihelyt a város felépíti a tűzértség céljaira szolgáló kaszárnyát, a 3-ik tűzérzredet megkapja, ami 1914. év folyamán már megtörténhetik. Megígérte egyúttal, hogy minden tőle telhetőt el fog követni arra nézve, hogy jövőben a tűzértségi és gyalogsági önkéntesiskolák városunkban legyenek. Faragó József, dr. Mikler Károly köszönetüket fejezték ki a miniszternek a várossal szemben tanúsított jóakarataért.

Ha kávéra gondol — gondoljon Kunra!

Tanítógyűlés. A Sárosvármegyei Róm. Kath. Népnevelők Egyesülete nov. 4-ikén Eperjesen, a Rákóczi Kath. Kör nagytermében tartotta rendezési közgyűlését, melyen a tagok jelentékeny számban vettek részt. Megjelent a gyűlésen az egyházmegye főpapja, dr. *Fischer-Colbrié* Ágost megye-püspök is, továbbá a vármegye főispánja, alispánja, a vármegyei kir. tanfelügyelő, és még számos egyházi és világi vendég. A gyűlés kimagasló pontja volt dr. *Ósz* Béla abauj-tornavármegyei kir. segédtanfelügyelő előadása a Patronage-ról. Az indítványok során határozatba ment, hogy a várm. hivatalos tanügyi közlönyt, a MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁST a vármegye valamennyi róm. kath. el. iskolája is járassa és hogy a küszöbön levő tanítói fizetésrendezést illetően, az állami tanítókéhoz azonos fizetésben való részesítést kérnek. A gyűlés után ugyancsak a Rákóczi-körben közösebbé vált, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Igyunk Sztatvini-vizet! Ezen víz üdít, gyógyít és a legolcsóbb természetes ásványvíz!

Adomány. *Pernyik* Endre c. kanonok, esperes-plébános a Gyermekkorháznak, a Szent József Gyermekotthonnak és a Katolikus Patronáznak 100—100 koronát adományozott.

Friss dunai halakra előjegyzéseket elfogad *Schnitzer* Samu, Fő-utca 97. sz.; telefon 149.

Gyermek-szinelőadás. Nov. 6-ikán rendezte az Eperjesi Széchenyi-kör Eperjesen a szin-társulat által a második szinelőadást a falusi iskolásgyermekek részére. Az előadás iránt a kijelölt községekben oly érdeklődés nyilvánult meg, hogy azokból, a kissé kellemetlen idő dacára is annyi nyermek jött be, hogy a szinkört teljesen betöltötték. Ezen második előadáson is a «János vitéz» adatott elő. A harmadik és utolsó ily előadás nov. 13-ikán lesz, melyre természetesen megint más községekből jönnek be a gyermekek.

Az elismert legjobb elsőrendű gyártmányú cipő, kalap, nyakkendő és fehérnemű nagy választékban kizárólag csak *Goldberger* Henrik cipőkirálynál kapható.

Tartalékos tisztek bemutatkozása. A szokásos bemutatkozás az idén az illetékes hadkiegészítőparancsnokságoknál nov. 4-ikén délelőtt 9 órakor volt. Téli díszruhában, szolgálati övvel, nyitott köpenyben jelentek meg a tartalékos tisztek.

A kisszebeni ág. hitv. ev. gyámintézet **Nőegylet** nov. 16-ikán, szombaton este 8 órakor az ottani tornacsarnokban, saját alapja javára, Maurer Irma, Csengey Gusztáv, Herédy Sz. Imre és helybeli műkedvelők közreműködésével, táncmulatsággal egybekötött jótékony célú *hangversenyt* rendez. Belépődíj 2 kor., állóhely 1 kor., diákjegy 50 fill. Jegyek előváltathatók *Freudenfeld* Ferenc gyógyszerárában. Felülfizetéseket köszönettel fogadják és hirtalpig nyugtáznak. A hangversenyt követő táncmulatság a városháza termeiben lesz. Külön meg hívót nem küldenek szét. A hangverseny műsorát az estélyen osztják szét.

Félárban kaphatók Sziklai divat-üzletében, Fő utca 107.: bársonyok, plüsek, ponzsok 70 fill., messalén, taft-selymek 1 kor. 20 fill. méterenként, ötrétű gallér 34 fill., kézelő 50 fill., nyakkendők, gallérvédők 50 fill., bélelt bőrkefnyűk 1 kor. 90 fill., lüster gyermek- és női-kötények 2—2 kor. 40 fill., fűzők 1 kor. 50 fillértől felfelé, és az összes divatárúk és szabókéllékek. Tessék meggyőződni! Vásárlás nem kötelező!

A népkönyha f. évben november 27-ikén kezdi meg áldásos működését, melyre ezidén, amikor a tél oly korán állott be, fokozott mértékben van szükség. A népkönyha vezetőségét máris számos szegény éhező ostromolja, hogy helyet biztosítson magának a népkönyhában, hogy mégis könnyebben vívhassa meg küzdelmét a tél kegyetlensége ellen. Sajnos, a népkönyha a nagyközönség kellő támogatása következtében és rá évről-évre nagyobb mértékben háruló kötelezettségek folytán nincsen abban a helyzetben, hogy korlátlan számban lássa el az arra szoruló éhezőket. Nagy terheinek könnyebírtását kérte a város tanácsánál is, a sok megürülő városi épületben lakást, vagy az évi segély némi felemelését kérő folyamodványa eredménytelen maradt. A vezetőség mégis arra törekszik, hogy minél eredményesebben működhessék, és lehetőleg mindenkit elláthasson, aki rászorult, hogy a népkönyha emberbaráti jótéteményét igénybevegye. Ez indította az elnökséget arra, hogy nov. 23-ikán a népkönyha javára *teaestélyt* rendezzen ezidén is, hogy annak anyagi eredményével hivatásának hathatósabban megfeleljen. Reméljük, hogy a közönség a *valóban jótékony célra* való tekintettel, nagy számban fog résztvenni a teaestélyen, mely különben sem fogja kelletlenül nagyobb mértékben a közönség áldozatkészségét igénybevenni. A szokásban volt pezsgőelárúsfítás, sorsjátékok és más elárúsfítások, melyek a közönséget túlságos mértékben vették igénybe, ezúttal elmaradnak, de gondoskodás tör-

tént arról, hogy minden meglegyen a közönség szórakoztatására és arra, hogy a teaestély megállapodott jó hírnevén most se essék csorba.

Légelzáró vatta-hengerek különféle vastagságban kaphatók *Theiss* Armin újonnan berendezett gyermekjáték-, sportcikk- és hangszerek üzletében Eperjesen, Fő-utca 36

Könyv- és zeneműújdonosságok Molnár Jenőnél raktáron vannak.

Köszönetnyilvánítás. Az Eperjesi Kath. Legényegyesület október 27-ikén megtartott őszi mulatsága alkalmával a könyvtár-alap javára a következő felülfizetések történtek: Zaborovszky Béla 10 kor., Magyar József és Hanzély Pál 5—5 kor., Kassay István 3 kor., Kóch Tivadar 2 kor. 80 fill., Paskovits Ferenc, Wick Béla és Márkus Károly 2—2 kor., Szétsényi Gyula 1 kor. 80 fill., N. N. 1 kor. 60 fill., Zelényi Menyhért, Pollák József, Vilecz István és N. N. 80—80 fillér, Augusztinyi József és N. N. 40—40 fill. A szives felülfizetésekért az egyesület ezúton is hálás köszönetét nyilvánítja.

Balesetek. Lizits és Poioček építési vállalkozó cég alkalmazottja, *Visnyei* János napszámos egyik társával famunkát végzett. Társa munkaközben a balta fokával rávágott társa ujjára. — Danis Sándor eperjesi kerékgyártó bejelentette a rendőrségen, hogy *Bednár* János nevű tanonca munkaközben baltával balkezefejét megvágta.

Friss balatoni fogasok, valamint különféle *dunai halak* minden *csütörtökön és pénteken* kaphatók *Kun* Sándor csemege- és halüzletében. Telefonszám 137.

Kedélyes ügynök. A «North British» biztosító-társaság *Markovics* Nándor felsőodori 24-éves «bocher»-t választotta ügynökéül. A pénzbeszedést azonban nem bírta reá, sőt üzletfeleit instrukcióval látta el, hogy a pénzt a küldött befizetési lapon küldjék be közvetlenül. *Markovics* azonban rávette a hiszékeny tót népet arra, hogy a biztosítási díjakat neki fizessék meg, evvel «megspórolják» a postaköltségeket. S ők tényleg meg is spórolták, mert közvetlenül nála fizették be a biztosítási díjakat. A szabálytalanság azonban kiderült s midőn az igazgatóság kérdőre vonta, azt válaszolta, hogy ő igenis felvette a díjakat, azokról szabályszerű nyugtákat is adott, de a felszedett díjakat nem hajlandó beszolgáltatni, mert neki útiköltségre van szüksége, hogy elérje álmai eldorádóját, Amerika partjait. Nem hazudott. Csakugyan hajóra szállt s átvitorlázott jobb hazába.

Számtalan esetben nyert beigazolást azon tény, hogy keletkező tüzeseteknél a MINIMAX-tűzoltókészülék igen nagy károktól mentette meg azok tulajdonosait, miért is ajánljuk azt szeszgyárak és malomtulajdonosok szives figyelmébe. Próbáltatást bármikor készséggel rendezünk. Egyedüli raktár Sárosvármegyében Luchs Ede és Társa cégnél Eperjesen.

Elveszett. *Piller* Margit a vasárnap délutáni előadás idején láncalakú, Mária-éremmel ellátott arany-karkötőjét elvesztette. — *Kvaszni* Anna cseléd a Szébeni-úton elvesztett 10 kor. készpénzt.

A villamos-szikra sebesültje. Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság szerelője, *Szedlák* László Alsósebesen csillárt szerelt. Szerelés közben a vezetékek között rövidzárlat támadt, minek következtében egy elszálló izzó szikra a szerelő jobbszemébe esett s azt megsértette. A sérülés jelentéktelen s csak néhány napi gyógyulást igényel.

Betörés. A bártfamiályói áll. el. iskolai tanítónőnek az iskolaépületben levő lakásába nov. 1-jén éjjel, távolléte alatt betörték. A betörő a lakászoba négy ablaktábláját betörve jutott a lakásba, ahol mindent széjjeldobált, ami arra vall, hogy pénzt keresett; mivel nem talált, megelégedett egy téli kendővel s egy aranylánccal. Értesülésünk szerint a tettesnek már nyomában vannak.

Legdivato
sít *Feld* Rózs.

Eltűnt. *C*
jelentette a hét
felesége, *Timko*
távozott hazul
nappal később
leírása a követ
termetű, fekete
fekete szokny
szolgabíró nyo

Lopás. *S*
tett a rendőrs
oanán fehérne
indította a nyo

Külső ha
czúzos és kösz
dások a *Moll-*
biztos sikerrel.
naponként utá
és kir. udv. sz.
A vidéki gyóg
sekben határoz
az ő gyári jelv

Rablás. *D*
zabijánai lakos
városból. A cs
szepesmegyei,
galiciai napszár
elébe álltak s
teperték, majd
kirabolták. Tíz
csendőr-járőr
tatta s átadta

Az 1913
szerdával kezd
holdfogyatkoz
a Vénus. A fa
7-ikétől februá
korán lesz, má
11-ikén. Vízki
május 1-jére,
asszony péntek
ünnepe hétfői
húsvétja öt hé
katolikusoké,

S
Az elmúlt
az eddigieknél
nak lehet tula
szinre. Nagyot
előadása is. B
érdeklődést tu
den másnál. I

A jövő hé
sokkal tarkítj
párisi Folies
nek fel vasár
és hétfőn «Év

Az elmúlt
számolunk be

Szombaton
jának volt a
Beleznay Marg

Kicsin

A természet
mert ha ideális
nyiben anyai g
vakkal ruházta
durva erőszak
sújtja majd ala
a legrettenetese
hogy a porból
tesse. És bár
hogyan védeke
csak kevésse t
szó, hogy a b
Szerencsére
könnyen megf
mánozza a terr
hatását és titk
sebb órában n
amelyekkel az

Legdivatosabb alkalmi frizurákat készít *Léld* Rózi, Eperjes, Fő-utca 11. szám alatt.

Eltűnt. *Csáki* András kriványi lakos bejelentette a héthársi járás főszolgabírájánál, hogy felesége, *Timkó* Zsuzsanna, október 17-ikén eltavozott hazuról s azóta nyoma veszett. Három nappal később még látták Kisszebenben. Személyleírása a következő: Hetven év körüli, közép-termetű, fekete szemű és hajú. Eltávozásakor fekete szoknyát és sárgás bluzt viselt. A főszolgabíró nyomoztatását elrendelte.

Lopás. Schiller János vendéglős feljelentést tett a rendőrségen, hogy padlását feltörték s onnan fehérneműt loptak. A rendőrség megindította a nyomozást.

Külső használatra. Testrészek fájdalmait, czúzos és köszvény bajok és mindennemű gyulladások a *Moll-féle sósórszeszeszel* gyógyítatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Rablás. Nov. 3-ikán történt. *Zajacs* János zabijánai lakos csendesen bandukolt hazafelé a városból. A csárda körül járt, midőn *Cseh* János szepesmegyei, *Strausz* János és *Molanka* Fabrena galíciai napszámosok, illetve napszámosnő hirtelen elébe álltak s se szó, se beszéd, nekiestek, földre teperték, majd az útszéli árokba vonszolták, ahol kirabolták. Tíz korona pénzt vitték el. Az eperjesi csendőr-járőr a tetteseket kinyomozta, letartóztatta s átadta az eperjesi kir. ügyészségnek.

Az 1913 esztendő. Az 1913. évben, amely szerdával kezdődik és végződik, látható nap- és holdfogyatkozás nem lesz. Az uralkodó bolygó a Vénus. A farsang mindössze 29 napig, január 7-ikétől február 4-ikéig fog tartani. Húsvét igen korán lesz, márc. 23-ikán, pünkösd pedig május 11-ikén. Vízkereszt hétfőre, áldozó-csütörtök május 1-jére, Péter Pál vasárnapra, Nagyboldogasszony péntekre esik. A Szeptőlten fogantatás ünnepe hétfői napon lesz. A görög-katolikusok húsvétja öt héttel később lesz, mint a római katolikusoké, t. i. április 27-ikén.

SZINHÁZ.

Az elmúlt színházi hét talán élénkebb volt az eddigieknél, amit különösen «Éva» előadásának lehet tulajdonítani, amely háromszor került színre. Nagyobb érdeklődést keltett a «Piktorok» előadása is. Bár hiába, «Éva» mindig nagyobb érdeklődést tudott kelteni az emberiségben minden másnál. Így volt ez most is.

A jövő hét műsorát az igazgató angol táncosokkal tarkítja. Miss *Herma* and brothers, a párisi Folies Bergères medvetánc-művészei lépnek fel vasárnap este a «Csókszanatórium»-ban és hétfőn «Éva» 2. felvonásában.

Az elmúlt hét előadásairól a következőkben számolunk be.

Szombaton (nov. 2.) Lehár nagysikerű «Éva»-jának volt a bemutató előadása, címszerepben Beleznay Margittal, a társulat közkedvelt soubrette-

jével. Beleznay a neki egyáltalán meg nem felelő feladatot művészi játékaival igen szépen oldotta meg, amit a teljesen telt ház bő tapsával honorálni is igyekezett. Tisztelői virággal kedveskedtek neki. Pípsi szerepében Fekete Rózi aratta sikereit. Táncai, játéka egyaránt tetszettek. Dagoberteret Gömöri játszotta helyes felfogásban. Prunelles könyvelőt Sarkady alakította. Mint minden alkalommal, most is nagy sikerrel. Radványi Oktáv szerepében tetszett. Jók voltak Súlyom, Bakó, Kovács.

Vasárnap (nov. 3.) délután a «Kis gróf» került színre, címszerepben Beleznay Margittal, akit ma láttunk először e szerepben s alakítása elsőrangú. Este «Éva»-t ismételték meg.

Hétfőn (nov. 4.) a «Leányvásár» ismételt előadása volt, kis érdeklődés mellett.

Kedden (nov. 5.) «A frankfurtiak» reprise volt. Gudula szerepében Aranyosinét láttuk. Játéka sok művészt rejtett magában. Nagy Imre (Anselm), Bakó (Náthán), Oláh (Salamon), Sarkady (Karl) és Súlyom (Jakab) sok derűt hoztak a színre. Fekete Rózsika Charlotte szerepében volt bájos. Saári Margit Eveline hercegnőt kreálta sikerrel. Hídvégi, Radványi, Halász említést érdemelnek. Az egész előadásról az a megjegyzésünk, hogy nem volt kellően előkészítve, ami különösen érezhető olyan daraboknál, amilyen a mai is, hol a cselekményhiányt a szellemességnek, a fordulatosságának kell pótolnia.

Szerdán (nov. 6.) «Éva» került színre hazmadzszori előadásban, élénk érdeklődés mellett.

Csütörtökön (nov. 7.) a «Piktorok» című vígjáték premiéreje volt kis érdeklődés mellett, ami teljesen indokolatlan volt. Az előadás menetén kissé meglátszott a vontatottság, ami annak tulajdonítható, hogy a változatos repertoír nem enged elég időt ahhoz, hogy kellő gondal előkészülhessenek egy premiérere. Madelaine szerepében Saári Margit szerzett szép sikert. Noemitt Aranyosiné játszotta helyes megértéssel. Fekete Rózi szép alakítást, Nagy Imre, Sarkady, Gömöri, Súlyom, Radványi, Kovács Erzs, Hídvégi tudásuk javát igyekeztek nyújtani. Különösen Nagyot, Sarkadyt honorálta a közönség.

Pénteken (nov. 8.) «Az iglói diákok» reprise volt kis érdeklődés mellett.

Szombaton (nov. 9.) Cabaré rendezett az igazgató. Jövő számunkban számolunk be róla.

A jövő hét műsora: Hétfőn, Miss *Herma* and Brother utolsó felléptével: «Éva», operett. — **Kedden:** «Golyó», vígjáték-ujdonság. — **Szerdán, Beleznay** Margit jutalomjátékául: «Csókon szerzett vőlegény», énekes életkép. — **Csütörtökön:** «Jogot a nőknek!», vígjáték-ujdonság. — **Pénteken,** mérsékelt helyárrakkal: «Limonádé ezredes», operette. — **Szombaton:** «Tengerész Kató», operette-ujdonság. *

Szerdán a «Csókon szerzett vőlegény», *Beleznay* Margit, a szintársulat soubrettejének jutalomjátéka. A színházlátogató közönségnek ezen a napon nyílik alkalmuk különösen arra, hogy kedvencével szemben kimutassa szimpátiáját. Bizonyosak vagyunk benne, hogy meleg, szép estében lesz részünk e napon.

Kicsiny ok, nagy okozat.

A természet örökidőktől fogva fenyegeti az embert, mert ha ideális mesterművet teremtett is benne, amennyiben anyai gondossággal a legelőkelőbb szellemi javakkal ruházta fel, de szeszélyességében azért sokszor durva erőszakkal bánik vele. Majd elemi csapásokkal sújtja majd alattomos szolgáit, a mikroorganizmusokat, a legrettenetesebb betegségek előidézőit küldi ki ellene, hogy a porból vetített embert származására emlékeztesse. És bár az ember évezredek alatt megtanulta, hogyan védekezzen a vízhiány és a villámcsapás ellen, csak kevéssé tud segíteni magán, hogyha arról van szó, hogy a bacillusok aknamunkáját kell elhárítania. Szerencsére a földi vándor nem hagyja magát oly könnyen megfélemlíteni. Szakadatlan munkában tanulmányozza a természetnek rá nézve sokszor veszedelmes hatását és titkos munkáját s a természet egy-egy békésebb órában maga árulja el azokat a fegyvereket, amelyekkel az ember a küzdelemben élhet s amelyeket

aztán meg is ragad, hogy ügyesen és óvatosan védekezzen.

Sajnos, a győzelem ritkán szegődik zászlója alá. Sok betegség csúfá teszi a taktikáját és elragadja mellőle társait, sőt némelyek oly módon lépnek fel, hogy méltán nevezhetjük őket az emberiség ostromának.

Tuberkulózis! Tüdővész! Ezeknek a szavaknak veszes hangzúság van. Hány embertől ragadták el kedves hozzátartozóját! S amíg mi erőnknek és egészségünknek örvendünk, talán már semmit sem sejtő testünkbe is belopóztak, hogy lassan, de biztosan elsorvasszon bennünket. Ámbár ez a romboló betegség nem tudja sokáig eltitkolni jelenlétét, s amikor elárulta magát, akkor már legfőbb ideje, hogy az önfentartásért, az életért energikusan megkezdjük a harcot.

A küzdők azo-ban nem egyenlők számban, nagyságban és kitarásban. A szegény embernek tehát társra van szüksége a küzdelemben, igazi segítő társra. Sokáig nem találták meg ezt a segítő, míg végre előlépett rejtett létéből s az emberiség szolgálatába lépett. E társ neve: kreo-zot.

TANÜGY.

Új állami elemi iskola. A m. kir. vall- és közokt.-ü. miniszter a jövő évi szept. 1-jétől kezdődőleg a már megállapított helyeken kívül még a Kőtelep község határában levő *Sáros-máriavölgy* üvegyári telepen is hajlandó állami elemi iskolát szervezni, illetőleg megnyitni. A gyártelep vezetősége minden lehető elkövetett az áll. iskola létesítése érdekében, a szükséges hozzájárulásokat megajánlotta, az iskola megfelelő elhelyezését biztosította és az áll. iskola megnyitására is a gyártelepen levő tankötelesek beiskoláztatásáról egy alkalmazásba vett okl. tanítónő által gondoskodik.

Korpótlék. A m. kir. vall- és közokt.-ü. miniszter *Richtarsikné Kosztya* Róza bélévészai gör. kath. el. isk. tanítónő részére és *Sándor* Endre istvándi gör. kath. el. isk. tanító részére az 1907. évi XXVII. t.-c értelmében I-ső évetűdös pótlék fejében egyenkint évi 200 koronát engedélyezett.

Önkéntes tanítók. A vármegye területéről egyéves önkéntes katonai szolgálatra a következő tanítók vonattak be, ú. m.: *Schmidt* László aranybányai és *Horniczek* Károly kishelyi áll. el. isk. tanítók, továbbá *Gleviczky* Gusztáv somosi és *Ravasz* Gyula szedekerti róm. kath. el. isk. tanítók, *Poratunsky* Endre bajorvágási gör. kath. el. isk. tanító és *Gaal* Imre tapolykomlói ág. h. ev. isk. tanító.

Bezárt iskolák. A vármegye alispánja a *kisszebeni* állami és a *kendei* róm. kath. el. iskolákat — a gyermekek nagy részének kanyaróban történt megbetegedése folytán — bizonytalan időre bezáratta.

Pályatétel. A Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesület pályázatot hirdet a következő kérdésre: «Hogyan gyakorolhatja a tanuló maga körében sikeresen az állatvédelmet». A kérdés frásbeli megfjtésére pályázhatnak Sárosvármegyei polgári és középiskolái felső osztályainak, tanító- és tanítónőképző-intézeteinek növendékei, fiúk és leányok egyaránt. A pályázat határideje 1913 évi

Ez a bükkfából nyert anyag, amelynek sohasem rothadó tulajdonságát eléggé ismerjük, nyomban az orvosi gyakorlatba való bevezetése után nagyszámú gyógyító-eredményt produkált. De sokáig megtartotta kellemetlen tulajdonságait is, mint kellemetlen szag és íz és mérgező hatás, amely főképpen a gyomor működésére volt zavaró hatással. Mivel továbbá a kreo-zot, amely nem egyszéges kémiai test, közömbös anyagokat is tartalmaz, az volt a legközelebbi feladat, hogy a bűzát szétválasszuk az ocscutól, vagyis a hasznos részeket a többitől elkülönítsük s ezzel olyan formát adjunk neki, amely kizár a testre ártalmas minden anyagot, a nékül azonban, hogy ezzel különleges hatása gyöngülne. Ebben a törekvésben az F. Hoffman-La Roche & Co. cég teljes sikert ért el, mert *Sirolin* «Roche» néven olyan készítményt állít elő, amely a kreo-zotnak csakis hatásos alkotórészeit tartalmazza és teljes méregmentessége mellett kitűnő, sohasem remélt, most azonban általánosan elismert orvosság a tüdőbajok ellen.

február 28-ikával lejár, mely napon túl érkező művek számba nem vétetnek. A pályaművek a Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesület címére Eperjesre küldendők. A bírálók által legjobbnak talált pályaművek közül egyet 20-koronás s kettőt pedig egy-egy 10-koronás arannyal díjaz az Egyesület, mely azután ezen pályamunkákkal szabadon rendelkezik s a többi pályamű pedig megsemmisítetik.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonos: Dvortsák Győző. Kósch Árpád cég.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.
Kiváló óvszer a vörhenynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.
Húgyhajtó hatása.
Kellemes ízű.
Vasmentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diätetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 " "	40 " "
1/1 " "	48 " "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 " "	7 " "
1/1 " "	9 " "

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

A legújabb MODERN KÉPKERETEK

megérkeztek

IFJ. SCHUSTEK NÁNDOR üzletébe,
:: Eperjes, Fő-utca 99. szám. ::

POPOFF
a legjobb TEA a világon.

WASHALL
legjobb mosószer
Washall Company Wien
II. Kurzbaugasse 3.

4951-1912. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Turek Szuhár Jánosné végrehajtónak Turek Szuhár János végrehajtást szenvedő elleni 175 kor. tőkekövetelés s jár. végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és járásbírótság területén levő és Sóbánya községben fekvő:

a sóbányai 69. sz. tjkvben A. 1. sor-, 71. hr. szám alatt foglalt ház- és kertből B 3. szerint Szuhár János erdővéd, diósgyőri lakos nevében álló 1/2-résnyi juta ékára 800 korona kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912 évi november hó 19-ik napján d. e. 10 órákor Sóbánya község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a Vh. novella 25., 26. §-ai értelmében el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 80 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, s a bánatpénzt a Vh. novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. tvszék Eperjesen, 1912. augusztus 14.

Balpatay s. k.,
kir. tvszéki bíró.

A kiadmány hitelül: Klein Béla, kir. tkvvezető.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz.

Üdít, gyógyít! Kapható mindenütt!

Főraktár:

KLEIN FERENC

fűszerkereskedésében

Eperjesen, Fő-utca 81. sz. alatt.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy női ruha-divattermemet

f. évi november hó 1-jétől
a Fő-utca 127. sz. házból

a Fő-utca 103. számú

helyeztem át. :: Szives pártfogást kér
tisztelettel WILDFEUER SZERÉN.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ liliomtejszappan. Védjegye „Steckenpferd“, készíti Bergmann et Co. cég Tetschen a/E. Kapható minden gyógyszertár-, drogéria-, illatszertár- s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann-féle „Manera“ liliomtejkrem, fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fillérért mindenütt kapható.

Olcsó cseh ágytollak

1 kiló szürke selejlesztett 2- K., jobb 2-40 K., félféher 3-60 K., fehér 4-80 K., elsőrendű nehely 6- K., kiváló 7-20 K., legjobb 8-40 K., legfinomabb hóféher 9-60 K.

Kész ágyak vastagfonalú piros, kék, fehér vagy sárga nankingból, jól töltve, 1 posztó vagy 1 derékaj 180 cm. hosszú és 116 cm. széles 10, 12, 15, 18- K. 200 cm. hosszú és

140 cm. széles 13, 15, 18, 21- K. 1 fejpárna 80 cm. h. és 68 cm. sz. 3, 3-50 és 4- K. 90 cm. h. és 70 cm. sz. 4-50, 5-50 és 6- K. Meg nem írt árú visszavétetik vagy a pénz visszavétetik. Kimerítő képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve mindentű.

Benedikt Sachsel, Lohes No. 903 bei Pilsen (Böhmen).

Csak azoknak a
cigarettaizóknak
a kik egészségükre való tekintetből
nem sajnálnak naponta 1-2 fillért
többet kiadni:

Clubspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz 100 hüvely 70 "

Orvosi tanácsra a hüvelyek és lapocskák bronz- és szinnyomás valamint sziradék: higiénizált, sziradéknélkül vannak, de minden lapocskában is hüvelyben lenne van viznyomással a végén és a gyáros aláírása „M...“
Kapható minden jobb tőzsdében.

KLEIN JENŐ BODEGÁJA

FÜSZER-, CSEMEGE- ÉS CUKORKA-
:: KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLETE ::

EPERJES, FŐ-UTCA 46. :: TELEFON 162.

RED STAR LINE

YÖRÖS-CSILLAG VONAL
Antwerpen-Amerika.

Rendes és közvetlen hajójáratok
Antwerpen-New-York és Antwerpen-Boston
között.

A társaság hajóiraja:

Samland	Finland	Vaderland
Gothland	Kroonland	Marguette
Mesaba	Zeeland	Menominee
Lapland		Maniton.

A hajók New-York felé minden szombaton és Bostonba minden második csütörtökön indulnak. - Bővebb felvilágosítást nyújt:

Telefon: RED STAR LINE
József magyarországi helyettese
10-37. BUDAPEST, VIII., Köztemető-út 12.a.

Milliók

használgák

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkasodás, görcs és
hőkhurut ellen

KAISER
MELLKARAMELLÁIT

□□□ a három fenyő védjeggyel. □□□

6050 közjegyzőleg hi-
teles bizonyít-
vány orvosoktól
és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható: Korn Vilmos gyógyszertárban,
Scholze Alfréd cukrászdájában és Lefkovits
Emil fűszer- s csemegeüzletében, Eperjesen.

Szlatvin

Lithiumban

Üdít!
Nyálkaoldó

Kapható m

1 üveg 1 liter

1 " 1/10 "

Üres üve

1 drb 1 litere

1 " 1/10 "

SCHNITZER

W

húz

TÖRH

SIEMENS-
Budapes

= Köhögés

Rétty-féle

Vásárlásnál azor
Rétty-félet kérj
van Az eredetin
den darabján raj
1 doboz ára 60 fillér
Csak Rét

Tis

GI
OTS

a világ leg

Szlatvini „Anna“-forrás.

Lithiumban legdúsabb ásványvíz.

Üdít! Gyógyít!
Nyálkaoldó! Húgysavoldó!

Kapható minden jobb üzletben!

Eladási árak:

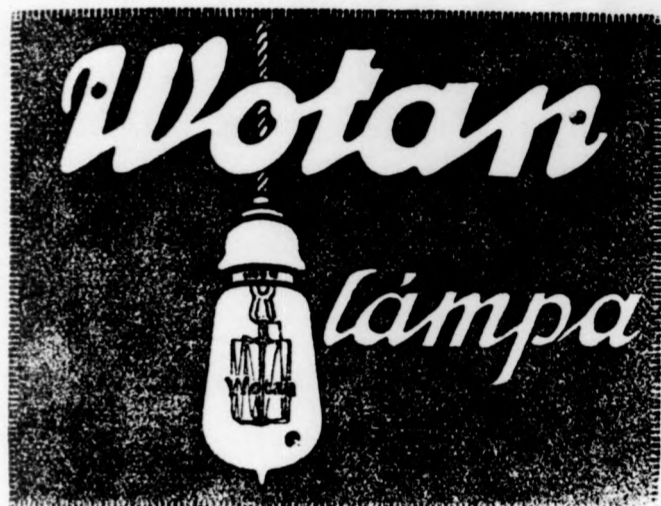
1 üveg 1 liter tartalommal . . . 42 fillér
1 > 1/10 > . . . 30 fillér.

Üres üvegekért visszafizetnek:

1 drb 1 literes üres üvegeért . . . 10 fillért
1 > 1/10 > . . . 6 fillért.

Főraktár:

SCHNITZER SAMUNÁL, Fő-utca 97. sz.

húzott drótszállal.

TÖRNETLEN!

Magyar

SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

== Köhögés, rekedtség és hurut ==
ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű-cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor. :: Mindenütt kapható.
■ Csak Réthy-félét fogadjanak el! ■

Alulírott tisztelettel értesítem a n.é. közönséget, hogy a jóhírnévnek örvendő

VASÚTI VENDÉGLŐT

bérbevettem, és azt az eddigi szolid elvek alapján tovább fogom vezetni.

Kitűnő konyha, jó szerednyei bor

és **kőbányai sör!**

Szives pártfo- **SIMON ISTVÁN**
gást kér :: :: vasúti vendéglős. □

50% fűtőanyag- :: megtakarítás!

Krén-féle :: szabadalmazott

folytonégő

□□ kályhák □□

minden, ezideig létező kályha fűtőképességét kétszeresen túlhaladják

— Egyszeri befűtéssel a tűz hetekig megtartható!

Kapható **LAVOHA ÖDÖN UTÓDA**
kizárólag

vas-, fegyver- és konyhaberendezési üzletében, EPERJES.

♦♦♦ Padló melegséget sugárzó! ♦♦♦

773—1912. szám.

Tűzifa-szállítási hirdetmény.

A sóvári m. kir. főbányahivatal kezelete alatt álló sófőző-üzem 1914—1918. évi tűzifaszükségletének biztosítása céljából a nagymélt. m. kir. pénzügyminisztériumnak f. évi október 18-ikán kelt 121,171. számú magas rendelete folytán zárt írásbeli árlejtés hirdettetik, és ennek megtartása a főbányahivatali irodai helyiségben f. évi **november 26-ikán délelőtt 10 órára** tüzetik ki.

Az évi tűzifa-szükséglet bükkhasábfá: 11,000—12,000 m.³, a bükk-dorongfa 1350 m.³-t tesz, mely famennyiség a sóvári bányatelepen levő faraktárba befuvározandó és sima rakatolás mellett m.³-méret szerint a szállító vállalkozó által felrakatolva átadandó lesz.

Vállalkozók felhivatnak, hogy egykoronás bélyeggel ellátott, magyar nyelven írt zárt ajánlataikat, melyekben az ajánlott egységárak számokkal és betűkkel tisztán kiírandók és az ajánlott összegnek megfelelő, 5%-ot tevő óvadéknak valamely állampénztárnál történt befizetéséről szóló letéti nyugta csatolandó, f. évi **november 26-ikán délelőtt 10 óráig** annál is inkább nyújtsák be, mert elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A szállítási feltételek az alulírott m. kir. főbányahivatalnál és a kassai kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Sóvár, 1912. október 24.

M. kir. főbányahivatal.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy kapcsolatosan üzlet-helyiségem befejezett renoválásával :: ::

árúraktáramat is nagymértékben kibővítettem

és rendkívül nagy választékot nyújthatok női ruhakelmékben, barcettekben, fehérművekben, blousokban, csipkében, kendők-, takarók-, függönyök- és szőnyegekben, varrókellékekben, nemkülönben téli szörmeárúkból, boák-, zsakettek-, kabátokban stb. Menyasszonyi kelengyék nagy választékban és minden árban.

lfj. Amster Simon, Fő-u. 42.

Árverési hirdetmény.

A Sárosvármegyei Takarékpénztár r.-t.

ezennel közhírré teszi, hogy a f. évi június 30-ig bezárólag lejárt ékszer-, ezüst-, arany- és érték-papírok és egyéb tárgyakból álló **kézizálogok**

1912. december 9-ikén

délelőtt 9 órakor fognak az intézet helyiségében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A lejárt zálogok az árverés napjáig rendezhetők.

Eperjes, 1912. szeptember 14. :: :: **A Sárosvármegyei Takarékpénztár r.-t. igazgatósága.**

99,689/I. B-1., 1912. sz.

Termelt tölgy- és fenyőhaszonfa és tölgy vasúti talpfa eladása.

A delnekakasfalvi m. kir. erdőgondnokság kerületében folyó évi tavaszi széldöntésekből kitermelt 2723-78 m.³ tölgyhaszonfa és 103-64 m.³ bányafa, továbbá 880-07 m.³ jegenye-, lúcs- és erdei-fenyőhaszonfa és 54-97 m.³ erdeifenyő bányafa, valamint 2999 drb vasúti talpfa két eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb 1912. évi november 21-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz, ahol azok november 22-ikén délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyagok eladási csoportjainak és kikiáltási árainak kimutatása, ajánlati úrlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál megszerezhetők.

Budapest, 1912. október havában.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

A Vásártér 25. sz. alatt

3 szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló

lakás (esetleg üzlet és lakás) ..
azonnal kiadó.

Ugyanott egy butorozott szoba és 2 lóra való istálló is kiadó.

Sáfrán Lipót mérnök, Eperjes,
.. Vásártér 25. ..

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestibántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbanalóm, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernék évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sószesz .. nevezetesen mint .. fájdalomcsillapító szer köszvény, csúsz és a meg-hülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nő-szappan a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 kor. 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvet mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Árverés.

A f. évi október 15-ig lejárt és nem rendezett zálogtárgyak november 18-ikán délelőtt 9 órakor fognak Fő-u. 127. sz. alatti üzlethelyiségemben nyilvános árverés útján eladatni. Jordán Adolf.

Bendalin
a legjobb fémkompozitív minden elképzelhető tárgy mázolására. Állandóan tartós izzó forróvágnak, valamint nedvességnek ellenálló ezüstfesték.

Semmi sem pótolhatja a

Bendalin

• legjobb, folyékony •
kályha-ezüstfesték

...
Nem pattan le vörösre izzott kályhákra! Sem. hanem kihűlésük után ismét szép ezüsfényű marad

• Nem robban! •

Használatban rendkívül kiadós

= Mindenütt kapható! =

Egyedüli gyárosok:

Georg Benda

Lutz-Werke

bronzfestégyár. Wien, Traismauer N.-Ö., Prag

„Kristály” vegytisztító-, ruhafestő- és gőzmosógár.

□ Gyártelep és központi iroda: Miskolcz. □

Vidéki fióküzletek:
EPERJES
Fő-utca 158.

Beregszász
Kecskemét
Liptószentmiklós
Rózsahegy
Munkács

Eger
Czegléd
Gyöngyös
Debreczen
Szolnok.

Szebeni-út 23. szám alatt

egy 6 szobából álló lakás összes mellékhelyiségekkel, fürdőszobával, verandával és nagy, 780 négysz.-öles kerttel együtt, vagy anélkül is, november 1-jétől kiadó, vagy esetleg kedvező fizetési feltételekkel eladó.

A kert befásított gyümölcsös- és díszkert. :: Fölvilágosítás dr. Hübschmann orvosnál, Eperjes, Fő-u. 73. nyerhető.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Eperjesen, a Fő-utca 44. számú (Kádas-féle) házban arany-, ezüst-, ékszer- és órásüzletet

nyitottam. Elvállalom minden, a szakmamba vágó ékszer előállítását, javítását, aranyozását és ezüstözését. Nagy ékszerraktár elsőrendű gyártmányokból.

BERGMANN aranyműves, ékszerész és órás
:: Eperjes, Fő-utca 44.

Keil-lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem! A padló úgy fénylik tőle Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kín, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmet csak arra tegyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány Oly fehér lesz, mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk S vele mindent jól befestünk, Konyhabútor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk“, azurkék, Kertibútorot fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme. „Keil-Lakk“-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin. Szóval: ház vagy nyárilak, Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók:

VAJDICSKA KÁLMÁN cégnél, Eperjesen.
Igló: Fogyasztási Szövetk. — Kassa: Binder Samu. — Kiszében: Kassewits J János.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyálgásodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLÁI

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadoboz 50 f.

Kapható gyógytárakban s drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I. Budapest, VI., Révai-u. 12.

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógyszerárakban és Pálesch Árpád droguerijában. — Bártán Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerárakban.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

E

Előfizetés
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Hirdetési díj:
bos petitsor eg-
tése 30 f. Nyilt

N

A Term helyünkkel roborogunk, lenségesen a legképtelen mely nem gazdák lelőnféle társ nek expon baj magába hozzá hűsé roppant fe mint valam végig a Ba

Nehéz nak ily cso És ami a nünket ez nebbül érdédek meg nem térhe lamaink és

A Tört szik, szüks helyzet ele pontra so Elmond időket él Mert száza

Soks

S H L C S J C C S D M K N J C C

* Megzenésít

Képző

Felvidéki melynek vá mértékével főtemplom, gét páratlat